

Somnis a mida

Núria Pradas

NÚRIA PRADAS
SOMNIS
A MIDA

COL·LECCIÓ CLÀSSICA
PRIMERA EDICIÓ: ABRIL DEL 2016
© NÚRIA PRADAS, 2016
© COLUMNNA EDICIONS, LLIBRES I COMUNICACIÓ, S.A.U.
AV. DIAGONAL, 662-664 - 08034 BARCELONA
ISBN: 978-84-664-2058-7
DIPÒSIT LEGAL: B. 5.705-2016
FOTOCOMPOSICIÓ: VÍCTOR IGUAL, S.L.
CARRER ARAGÓ, 390 - 08013 BARCELONA
IMPRÈS A: CAYFOSA

www.columnnaedicions.cat

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats

Capítol 1

Camprodon, primavera de 1926

Era una tarda dolça, sense un alè d'aire. Una tarda primaveral perfumada amb olor de sol. L'automòbil, un flamant Boattail de color groc, avançava per la carretera flanquejada amb oms. Feia una estona que acabaven de deixar enrere Sant Pau de Segúries i s'acostaven a Camprodon.

En Ferran conduïa concentrat en la carretera. Al seu costat, la Roser, la seva dona, contemplava la desfilada dels arbres en silenci, amb aquells ulls seus tan grossos de mirada espantadissa com ocells sense ales, gairebé ocults sota el barret *cloché* cenyit al cap. Tot d'un plegat, un raig de sol va espurnejar amb força entre les capçades dels arbres i va encendre la mirada de la Roser amb una llum nova, més alegre. Va girar el cap i es va quedar mirant el seu marit, tot insinuant un somriure. La mà enguantada va reposar damunt l'espatlla d'ell. En Ferran va notar el lleu pes de la mirada i també la carícia de la mà i, sense deixar de vigilar la carretera que no parava de fer gira-

goneses davant seu, li ho va agrair amb el millor dels seus somriures. Va ser cosa d'uns segons. Uns segons durant els quals tots dos, en Ferran i la Roser, van oblidar-se de les dèries que els ocupaven les ments i les emboiraven, talment com si les tinguessin plenes de fum.

El matrimoni format per en Ferran Clos i la Roser Molins estava lligat a una de les cases de moda de més prestigi de Barcelona: Santa Eulalia. Efectivament, la Roser era filla de l'Antoni Molins i Gil, que s'havia fet càrrec del negoci fins al 1917, any de la seva mort, i germana de l'actual propietari, Andreu Molins i Ros.

Pel que fa a en Ferran Clos, havia entrat a treballar a Santa Eulalia l'any 1918 en unes circumstàncies una mica especials, i al principi va ocupar una plaça de dependent; però, ben aviat, l'Andreu Molins, el jove director, s'adonà de les qualitats artístiques del jove, especialment ben dotat per al dibuix, amb un exquisit gust pel color i amb una gran intuïció per a les textures. En Ferran Clos encaixava com un guant en l'engranatge de Santa Eulalia i en Molins no va desapropiar aquell potencial que tan bé s'ajustava als seus projectes d'expansió. Naixia, així, el tàndem indestructible que faria avançar Santa Eulalia cap a una nova i prometedora etapa. El seny de l'Andreu Molins, l'eficaç i clarivident empresari, i la rauxa creadora d'en Ferran Clos aconseguirien que el que havia estat en els seus orígens un magatzem de teixits avançats imparablement cap al lloc que tenia reservat en l'alta costura catalana, acabada de néixer.

A més d'una feina de gran responsabilitat i que l'entusiasmava, Santa Eulalia va oferir a en Ferran un regal inesperat i afegit: la Roser. Quan la va conèixer, ella era

una jove de divuit anys, més aviat alta, rossenca i de formes una mica allunyades dels estàndards de bellesa de l'època, que s'inclinaven per una dona llisa i fràgil, amb cert aire d'efeb.

La Roser tenia un cutis de blancor nívia, un nas patrici, uns llavis fins que somreien poc i uns enormes ulls foscos de mirada melancòlica. El seu era un rostre serè, potser una mica trist, a primer cop d'ull. Però només a primer cop d'ull, perquè qui es guanyava la seva confiança sabia que aquells ulls podien arribar a brillar plens de guspises entremaliades i que els seus llavis sabien somriure i ho feien, quan volien, amb una ingenuïtat que enamorava.

La seva educació era exquisida; era una noia que «sabia estar», com deien els grans; sabia seguir una conversa i, també, sabia intervenir-hi si calia. No era endebades que havia estat educada en les millors escoles religioses per a senyoretetes de la Ciutat Comtal. I posseïa, també, una elegància innata, gairebé aristocràtica, que la feia brillar en qualsevol reunió i que s'emportava a remolc tota una rècula de mirades quan de bracet del seu pare o del seu germà baixava la gran escalinata del Liceu.

En Ferran se'n va enamorar, perquè ell s'enamorava de totes les noies boniques que li sortien al pas. Però de la Roser se'n va enamorar d'una altra mena de manera, ja que de seguida va saber veure el paper que la jove hauria de tenir en la seva vida: el de l'estabilitat, que era, precisament, l'ingredient que mancava en la fórmula de la seva existència, massa arrauxada i que sovint es desbridava com si tingués una certa tendència a posar els peus en fals.

La història d'en Ferran i la Roser va acabar, efectivament, en boda. La parella contragué matrimoni a Sant

Pau del Camp el 18 de maig de 1921. En Ferran tenia vint-i-cinc anys; la Roser, vint-i-un. I si bé ningú podia negar que en Ferran s'havia guanyat la seva posició a Santa Eulalia gràcies al seu talent, era evident que amb aquell casament entrava a formar part de ple dret de la família Molins i del seu negoci. Sens dubte, un futur engrescador s'obria davant seu i es feien realitat els seus objectius més secrets; aquells que s'havia marcat la llunyana primavera de 1918, acabat d'arribar a Barcelona i a Santa Eulalia, amb una carta del seu pare, el doctor Clos de Caldes, a la mà.

Abans d'arribar a aquell esplendorós matí de maig, el del casament, hi havia hagut, però, traïcions i mentides.

I dolor.

Molt de dolor.

La Roser va tornar a clavar la mirada en els arbres. Que ràpidament que passaven davant dels seus ulls! Gairebé la marejaven amb la seva velocitat. Va pensar que així de ràpid li havien passat aquells cinc anys de matrimoni amb en Ferran.

Ràpids, sí. I, alhora, tan diferents de com els hauria volgut! Tothom els augurava un futur resplendent. Era veritat. No es podia queixar de la vida que duia al costat del seu marit: viatges, festes... Ho tenia tot abans, inclús, de desitjar-ho. Era la vida que havia somiat, per a la qual havia estat educada. I, en canvi, no era feliç.

La Roser es va enamorar d'en Ferran així que el va veure per primera vegada, a la botiga. Ell era un jove que desbordava simpatia, seguretat en ell mateix; vitalitat. No era gaire alt, però sí que era ben plantat. Acostumava a dur els cabells, d'un color castany clar, pentinats enrere

amb fixador i els llavis li dibuixaven sovint una ganyota entremaliada, com els ulls, petits i vius, que recordaven les bales de vidre amb què juguen els nens i que tenen unes venes de color a dintre. Sempre estava molt atent a la seva aparença i vestia curiosament. A la Roser, li encantava el lleuger pessigolleig que el bigoti d'en Ferran, petit i ben retallat, deixava damunt els seus llavis quan la besava. I com la besava llavors! Semblava que fes tant de temps d'allò! Era el temps que ell li feia la cort i li deia aquelles coses tan boniques. I atrevides! El temps que li escrivia cartes cada setmana; cartes de foc, amb paraules que no podien ser dites, només escrites.

Aquella havia estat l'època més bonica de la vida de la Roser. Feliç. La Roser havia estat feliç. Havien estat dies plens, sencers i alegres.

Esperançats.

Daurats i blaus.

Eren els dies anteriors a les absències, a les fugides, a les sospites.

Sospites.

Sempre tantes sospites!

Les sospites havien començat abans que es casessin. La Roser, però, encara conservava llavors l'esperança sencera. I la ingenuïtat. Pensava que quan fossin marit i muller podria doblegar la bèstia fugissera que en Ferran semblava dur dins. Però s'equivocava. La fera era indomable. Darrere de la simpatia d'en Ferran, del seu encant, s'hi amagava un gran faldiller i un irresponsable sense límits, un egoïsta, això sí, irresistible i encantador. Les sospites van esdevenir certes. La felicitat va començar a esquarterar-se. I, malgrat tot, en Ferran li jurava i li perjurava que l'estimava. I l'estimava! Però no només a ella.

El temps passava i la Roser diposità totes les esperan-

ces en els fills que vindrien i que haurien d'acabar de segellar aquella unió tan feble i trencadissa, fent-la indestructible. Però els fills no arribaven i la seva absència, aquell nou dolor, era com una ombra fosca que creixia dins del seu pit i s'engrandia dia a dia.

Primer, la manca de fills fou una frustració més que anava a unir-se a les altres frustracions que li havia portat el seu matrimoni amb en Ferran. Com a noia ben educada per jugar el paper que li havien assignat socialment, la Roser havia après a dur la decepció per dins i sabia fingir una fermesa d'ànim que estava molt lluny de sentir. De portes enfora, la seva vida estava plena de festes, balls i rialles. Trobava consol, aleshores, en la idea que tant ella com el seu marit eren encara molt joves i que tenien tot el temps del món per ser pares. I tanmateix, cada mes que passava sense acomplir el seu gran desig, aquest consol es trasmudava en tristor i els somnis es diluïen en una mena de ràbia que l'omplia per dins.

Amb el pas del temps, dels anys, la decepció es va anar convertint en obsessió. La pena era tan fonda i la duia tan enganxada a l'ànima que ja no podia amagar-la. La seva vida social se'n ressentí. Es trobava més sola que mai i necessitava desfogar-se sovint amb en Ferran.

—Els fills arribaran quan hagin d'arribar, estimada; no en tinc cap dubte. El que has de fer és confiar-hi i deixar de preocupar-te.

Però les paraules d'en Ferran passaven de llarg, sense arribar a acaronar l'ànima de la Roser, que tornava a enfonsar-se en aquella ferida que li coïa amb ràbia, i la nostàlgia i la desil·lusió se li feien, cada dia que passava, més palesament insuportables.

En Ferran, en canvi, oblidava de seguida els neguits de la seva jove esposa. El desig de ser pare, tot i que el

tenia, representava un paper secundari en la seva vida. Ell la tenia tan plena de coses! Plena de secrets, d'amors, de feina, de projectes...

Els projectes!

Els projectes de l'Andreu i d'en Ferran!

Eren, aquests, els projectes que estaven convertint Santa Eulalia, els vells magatzems del pla de la Boqueria, en un negoci modern. Un negoci que, inspirat en les tendències més innovadores de París, estava a punt d'introduir l'alta costura a Barcelona.

Sobretot el darrer projecte. La Roser no hauria d'oblidar mai la cara d'en Ferran quan li va explicar la nova aventura en què pensaven embrancar-se l'Andreu i ell.

—Volem crear la primera col·lecció pròpia. Tota nostra. Una col·lecció que tingui el toc inconfusible de la casa.

La Roser es pentinava davant el tocador de la cambra. Només duia posada una combinació de pantaló curta, rabiosament moderna, de color cru amb cintes de crespó de la Xina de color maduixa. Tenia els ulls clavats al mirall, que li retornava la imatge inquieta del marit, que vessava entusiasme mentre parlava. No parava quiet i gesticulava de manera exagerada, tan vehement com sempre.

—Recordes la *boutique* de Madeleine Vionnet a la Cinquena Avinguda?

—I és clar! Et va entusiasmar. En vas estar parlant una setmana seguida —va respondre ella, enriolada.

—I tant! I recordes per què, oi? —replicà un Ferran cada vegada més engrescat—. No és solament una botiga de modes. No, no ho és. Allà, Roser, hi resideix el geni d'una creadora, d'una gran creadora. Per primera vegada vaig veure clarament la importància de les inquietuds

creatives d'un artista aplicades al món de la moda. Impactant!

—Com a les grans cases de París. No oblidis que Vionnet és francesa. I la seva moda també. Tot el que en moda és bo, impactant com tu dius, és francès —va voler puntualitzar la Roser, segura que aquell era un axioma indiscutible.

—No, estimada. Vionnet és més. És impactant d'una altra mena de manera. Ella ha traspasat un oceà. I saps com ho ha fet? Imposant el seu geni creador a les clientes, als encàrrecs, a les tendències. I això per no parlar de les seves habilitats tècniques, de la capacitat innovadora. No és només una modista. És una artista, sens dubte!

Va tancar un moment els ulls, com si volgués visualitzar els vestits de Madeleine Vionnet en tota la seva esplendor. La veu li sonà més entusiasmada que abans en reprendre el discurs:

—Recordes aquells vestits de tall al biaix? Això és el que et volia dir: innovació! Costures en diagonal, faldilles amb molt de vol, bruses sense espatlles... Sensualitat! Una moda nova que ella ajusta a les clientes. I els teixits? Quina manera de treballar els teixits: els crepès de la Xina, els *chiffons*, el setí, la gavardina, les sedes...

Tot d'un plegat, en Ferran es va quedar quiet, aturat en els seus pensaments. La Roser es va girar, el raspall immòbil a la mà, observant-lo. Per fi, ell va reprendre el discurs amb veu més assossegada. Els pensaments fluïen fets paraules:

—Fins ara, a la nostra Casa ens hem limitat a acostar els productes francesos a la clientela. Aquesta ha estat una de les aspiracions màximes de les nostres clientes: vestir a la moda de París.

—I els hem ofert el millor d'aquesta moda, no ho creus així? —va dir la Roser, alçant-se, els grans ulls molt oberts, plens de la curiositat que la conversa despertava en ella.

En Ferran s'acostà una mica més a la seva dona:

—No n'hi ha prou, Roser! Ara els oferirem uns vestits, una moda, que les distingirà de tothom. Tothom sabrà qui es vesteix a Santa Eulalia, quin és el nostre estil. Farem la nostra pròpia moda. I la presentarem en una gran desfilada.

La Roser va deixar escapar una riallada.

—Una desfilada? Com les que vam veure a París?

—Millor. Molt millor. Serà un espectacle i...

—No t'embalis!

—Trobos que somio? Que faig volar coloms? —va fer ell una mica empipat.

—Dubtar de tu? No, estimat. Ets capaç d'aconseguir tot el que et proposis. D'això n'estic segura. I si a més t'hi ajuda el cabut del meu germà...

Ella va tornar a girar-se cap al tocador. Es va començar a pentinar; però les paraules d'en Ferran li van congelar el gest.

—Per això he pensat d'anar a passar una temporada al xalet dels teus pares, a Camprodon.

Després d'uns segons d'absolut silenci, la Roser es va girar cap al seu marit i se'l va quedar mirant amb sorpresa no continguda:

—A Camprodon? Però... si fa anys que no hi vaig! Si tu no coneixes ni la casa. Què hi hem d'anar a fer, a Camprodon?

—No et pensis que m'entusiasma la idea, creu-me! Ja saps que sóc home de ciutat, jo. Però l'Andreu hi ha insistit. Diu que no vol distraccions. La col·lecció s'ha de

presentar al setembre. Troba que un parell de mesos de retir en ple cor dels Pirineus són imprescindibles.

—És clar, l'Andreu!

Els ulls, els llavis, tot el gest de la Roser mostraven clar i net el seu enuig. Aquella manera que tenia el seu germà de fer les coses la treia sovint de polleguera. Per què no consultava mai res amb ningú? Aquella decisió l'afectava a ella i, tanmateix, era l'última a assabentar-se'n.

—Hi ha molts llocs on poder anar, on estaries tranquil, on podries dibuixar sense que ningú et molestés. La casa de Camprodon és un lloc... poc acollidor! Des que el pare va morir, només la mare hi va uns quants dies a l'agost, pocs, i l'Andreu i la seva família gairebé no hi van mai. No entenc com se li ha acudit dir-te que vagis precisament a Camprodon per preparar la col·lecció!

El gest se li va fer encara una mica més ferreny quan va dir:

—No em ve gens de gust!

Va deixar el raspall damunt el tocador i va clavar els ulls, que li espurnejaven, en les tulipes blanques que flanquejaven el mirall. En Ferran es va dirigir cap a la porta de la cambra tot encenent una cigarreta. Va afegir, abans de sortir, com si ja tingués la ment lluny d'allí, ocupada en altres assumptes, ignorant del tot el disgust de la seva dona:

—És clar que si prefereixes quedar-te a Barcelona, ho entendre. Em sabrà greu però ho entendre. Jo em passaré el dia dibuixant. No vull que t'hi avorreixis... puc anar-hi sol.

—De cap manera!

«De cap manera!», havia respost, ofesa, la Roser quan en Ferran li havia proposat de quedar-se a Barcelona, sola. Ella aniria on anés ell.

I per això, aquell lluminós dia de primavera, anaven cap a Camprodon.

Hi van arribar a primera hora de la tarda. Després del darrer revolt van entrar al poble i el van creuar fins a arribar al passeig de la Font Nova.

Era, aquest, el primer passeig urbanitzat que es va construir a Camprodon, íntimament lligat al record del doctor Robert, que hi va impulsar l'estiueig entre les classes benestants barcelonines. Duia des del camí de Dalt fins a la font pròpiament dita. El passeig es va arbrar, s'hi col·locaren bancs de pedra i, fins i tot, il·luminació elèctrica en uns arcs de ferro, i ben aviat les primeres vil·les senyoriales hi van començar a sorgir com si fossin bolets.

—És un lloc preciós! —va cridar en Ferran per fer-se sentir damunt del soroll del motor.

—Sí que ho és. Encara que, pel que he sentit a dir, un tal Maristany està projectant un nou passeig que diuen que encara serà molt millor —va respondre la Roser, i de seguida va assenyalar amb un dit una reixa de ferro oberta—. És per aquí.

Van creuar la reixa i van enfilear el camí que, vorejat d'arbres, conduïa cap a un gran casal de tres pisos i planta quadrada. Les façanes estaven arrebossades amb canvis de textura i color a les cantonades. L'envoltava un jardí frondós.

L'automòbil es detingué davant la casa i el motor emmudí.

—Esplèndida!

En Ferran havia baixat del cotxe i contemplava l'elegant torre ple d'entusiasme. La Roser havia baixat darre-

re seu i també observava la casa on havia passat tants estius. Al gran jardí, les branques es gronxaven, lentes, xiuxiuejant en contacte amb la brisa. Va tenir la impressió que el temps s'havia aturat en un escenari buit; li va venir un estremiment que no era de fred. De seguida va notar l'escalfor dolça de l'abric de vellut marró que en Ferran, sol·lícit i amable, havia anat a buscar al cotxe i li havia posat damunt les espatlles. Ella li ho va agrair amb un somriure. Es dirigiren cap a la porta d'entrada. Abans que hi poguessin arribar, s'obrí i en sortí la figura rodanxona d'una dona.

—Agustina!!! —va cridar la Roser, i com si tornés a ser la nena que havia estat, es llançà escales amunt i s'abraçà a la dona.

—Benvinguda, senyoreta! *Ditxosos* els ulls que la torren a veure. Tan oblidats que ens tenia.

L'Agustina era la majordoma que, juntament amb el seu marit, en Tomàs, cuidava la propietat tot l'any. Seguia abraçada a la Roser i tenia els ulls plens de llàgrimes emocionades. La noia va desfer-se d'aquells braços forts, acostumats a treballar, per poder-la observar detingudament. Va comprovar que l'Agustina ja no era exactament la mateixa dona que vivia en els seus records. Ara, tenia el front solcat d'arrugues i sota els ulls se li havien fet unes bosses de color porpra. I, malgrat tot, als llavis li surava el mateix somriure amable i bonhomiós de sempre.

Van entrar tots a la casa. L'Agustina els va obrir pas fins a la gran sala menjador de sostre enteixinat que donava a l'ampli jardí. Hi havia una renglera de finestral de vidres de colors; quan el sol els il·luminava, es produïa un esclat fascinant, com de focs artificials.

La Roser s'havia tret el barret i es pentinava amb una mà la cabellera pàl·lida i curta, tallada al més rabiosament

modern estil *garçon*. Els seus ulls sotjaven els records amagats a cada racó. Records boirosos, vacil·lants, talment com si fossin ombres quietes al fons d'un llac.

Va empal·lidir.

—Està molt blanca. Que es troba bé?

—Una mica marejada, Agustina. Tants revolts!

La majordoma es va posar a riure. Es va dirigir a en Ferran, que contemplava l'escena amb faccions rialleres que li feien néixer clotets a les galtes.

—El senyoret ha de saber que, quan la senyoreta era xica i venia aquí a l'estiu, sempre arribava marejada; la cara, blanca com un glop de llet. Com ara! Just com ara! Llavors jo li feia unes herbetes i es refeia. Se'n recorda, senyoreta Roser?

—I tant, Agustina.

—Ara mateix diré a la Tereseta que li porti una tasetta d'herbes i, després de prendre-les, reposa fins a l'hora de sopar.

—La Tereseta?

—No es recorda de la Tereseta, la meva filla?

En aquell mateix moment van aparèixer al llindar de la porta un home d'aspecte corpulent i simpàtic que feia giravoltar una gorra entre les mans i una noieta, de no més de catorze anys, de pell bruna, cabells negres que es recollia amb una cua de cavall baixa i flonja i ulls encara més negres, tímids i curiosos alhora.

—Tomàs! —va fer la Roser, avançant-se a saludar l'home, que es va eixugar la mà als pantalons de pana abans d'oferir-la a la jove.

—Senyoreta Roser! Sigui benvinguda.

—I tu... tu deus ser la Tereseta!

La noieta va alçar els ulls uns segons breus i els va tornar a abaixar de seguida.

—Déu meu! Com has crescut!

L'Agustina va començar a organitzar tothom i a repartir feines:

—Au! Teresa, vés a la cuina i prepara una tisana per a la senyoreta i una mica de berenar per al senyoret. Ni poc que es quedi amb gana, ni massa que la perdi per sopar. I tu, home!, no et quedis encantat com un estaquirot i vés a buscar l'equipatge dels senyorets al cotxe, que prou que es deuen voler canviar de roba...

La Roser s'havia acostat als finestrals. En va obrir un. Li va semblar que el paisatge tan conegut i tan oblidat la venia a buscar. I la venien a buscar tots aquells dies dolços d'estiu de la seva infantesa, de la seva adolescència. I totes aquelles nits espesses i plenes de llum de lluna.

I encara no sabia si li agradava retrobar-les.

No ho sabia.

No.